

DE SCRUTINIO SEROTINO,

QUO ANTIQUI UTEBANTUR ANTEQUAM ELECTUS IN
EPISCOPUM CONSECRARETUR.

SCRUTINI serotini ordo hic erat: Sabbato ante Dominicam ad consecrandum Electum statutam, hora vespertina Metropolitanus residebat super faldistorium in atrio Ecclesiae, vel in alio solito, vel quo maluerat loco paratum. Et Suffraganei Episcopi duo ad minus ad hoc specialiter convocati, a dextris et sinistris ejus super faldistoria similiter residebant, parati supra rochetum, vel (si essent Regulares) supra superpelliceum, amictu, alba, cingulo, stola, pluviali, coloris temporis convenientis, mitra; baculum pastorem in sinistra, et libros Pontificales ante se tenentes.

Tunc Archipresbyter, vel Archidiaconus Ecclesiae, ad quam in crastino consecrandus erat Electus, vel alius juxta morem Ecclesiae, paratus amictu, alba, cingulo, et pluviali, vel casula, si moris erat, deductus medius inter duos Canonicos ejusdem Ecclesiae, veniebat coram Metropolitanus, et flexis a remoto genibus, a Metropolitanus benedictionem petebat, dicens in tono Lectionis: Jube, domne, benedicere.

Respondebat Metropolitanus sedens eodem tono, voce minori:
Nos regat, et salvet caelestis conditor aulae.

Deinde idem Archipresbyter, vel Archidiaconus, surgens appropinquabat se paululum, et iterum genuflexus benedictionem simili modo petebat dicens:
Jube, domne, benedicere.

Et Metropolitanus respondebat:
Nos Dominus semper custodiat, atque gubernet.

Tertio propinquius Metropolitanus genuflexus coram illo tertiam benedictionem petebat, dicens:
Jube, domne, benedicere.

Respondebat Metropolitanus:
Gaudia caelorum det nobis rector eorum.

Benedictione itaque completa, interrogabat eum Metropolitanus coram se genuflexum.

Fili mi, quid postulas?

Respondebat Archidiaconus:
Ut Deus, et Dominus noster concedat nobis pastorem.

Interrogatio:
Est de vestra Ecclesia, vel de alia?

Respondebat:
De nostra.

Interrogatio:
Quid vobis complacuit in illo?

Respondebat:
Modestia, humilitas, patientia, et ceterae virtutes.

Interrogatio:
Habētis decretum?

Respondebat:
Habemus.

Metropolitanus dicebat:
Legatur.

Tunc proferebatur, et legebatur decretum, hoc modo:
REVERENDISSIMO in Christo Patri Domino N. Metropoliticae sedis dignitate conspicuo, Capitulum N. Ecclesiae totius devotionis famulatum. Credimus non latere vestram celsitudinem, quod nostra Ecclesia suo sit vidua pastore. Qua siquidem solatio proprii destituta rectoris, ne grex dominicus perfidorum luporum moribus pateret, et ne improbi fieret praeda raptoris, communi voto atque consensu elegimus nobis in Pontificem

N. Presbyterum nostræ Ecclesiæ, (vel **N.** Ecclesiæ, si non sit de ipsa) virum utique prudentem, hospitalem, moribus ornatum, castum, sobrium, et mansuetum, Deo, et hominibus per omnia placentem, quem ad celsitudinis vestræ dignitatem deducere curavimus, unanimiter postulantes, et obsecrantes a vestra reverendissima paternitate nobis illum Pontificem ordinari; quatenus, auctore Domino, nobis velut idoneus pastor præesse valeat, et prodesse; nosque sub ejus sacro regimine Domino semper militare condigne possimus. Ut autem omnium nostrum vota in hanc electionem convenire noscatis, huic Canonico decreto propriis manibus roborando nos subscripsimus.

Et quilibet scribens dicebat :

Ego **N.** scripsi, et subscripsi, et sic de aliis.

Lecto decreto, prosequatur Metropolitanus, et dicebat :

Videte, ne aliquam promissionem vobis fecerit, quia simoniacum, et contra Canones est.

Respondere :

Absit.

Et Metropolitanus dicebat :

Ducatur.

Tunc Archidiaconus, vel Archipresbyter, exhibito dicto Decreto ipsi Metropolitanis, revertetur cum Canonicis sicut venerant ad vestiarium, et ibi deponunt vestes. Accensis autem cereis, Electus adhuc jejunus, pluviali albi coloris supra superpelliceum paratus, ducebatur processionaliter coram Metropolitanis, præcedentibus eum Canonicis Ecclesiæ, ad quam erat Electus, Archidiacono, et Archipresbytero Ecclesiæ Metropolitanæ hinc et inde ipsum deducentibus, qui stans convenienter remotus a Metropolitanis, flexis genibus, petebat intelligibili voce benedictionem dicens :

Jube, domne, benedicere.

Metropolitanus sedens, in eodem tono, voce minori dicebat :

Lux de luce Patris sacro vos lumine lustret.

Deinde surgens, et procedens paululum; iterum genua flectebat, dicens :

Jube, domne, benedicere.

Metropolitanus respondebat :

Præteget, et salvet nos Christus conditor orbis.

Rursum surgens adhuc paululum appropinquans et genuflectens, dicebat tertio :

Jube, domne, benedicere.

Metropolitanus respondebat :

Sedibus a superis veniat benedictio nobis. **R.** Amen.

Tunc interrogabat eum coram se genuflexum Metropolitanus :

Fili mi, quid postulas ?

Respondabat Electus :

Reverendissime Pater, confrátres mei elegérunt me (licet indignum) sibi esse pastórem.

Interrogatio :

Quo honóre fúngeris?

Respondabat :

Presbyterátus, vel talis.

Interrogatio :

Quot annos habes in Presbyterátu?

Respondabat :

Decem, vel tot.

Si vero forsán ipsa die, vel infra breve tempus fuerat ab eo in Presbyterum ordinatus, respondebat :

Tu seís, Dómine.

Interrogatio :

Habuísti conjúgium?

Respondabat :

Mínime.

Si forte habuerat, et per ipsum Consecratorem ejus electio examinata, et confirmata fuerat, tunc respondebat :

Tu seís, Dómine.

Interrogatio :

Disposuísti dómui tuæ?

Respondabat :

Dispósui.

Interrogatio :

Qui libri legúntur in Ecclesiá tua?

Respondabat :

Pentatéuchus, Prophétæ, Evangélium, Epístolæ Pauli, Apocalypsis, et réliqui.

Interrogatio :

Nosti Cánones?

Respondet :

Doce me, Dómine.

VIDE, cum Ordinatiónes féceris, certis tempóribus fácias, jejúnio primi, quarti, séptimi, et décimi mensis. Bigamos, sive spúrios, aut curiáles, aut de servilli conditióne ad sacros Ordines non promóveas. A simoniaca vero hæresi te omnino custódiás. Dábitur tamen tibi edictum de scrinio nostro, quáliter débeas conversári. Vide autem, ne áliquam promissionem proptérea féceris, quia simoniacum, et contra Cánones est.

R. Absit.

Metropolitanus dicebat :

Tu videris. Quia ergo ómnium in te vota convéniunt, hódie abstinébis, et cras, Deo annuente, consecráberis.

R. Præcepísti, Dómine.

Sed si expediebat, Metropolitanus dispensabat cum illo, ut comederet, et deputabat ei aliquem discretum de sua Ecclesia confessorem, cui consecrandus peccata sua confitebatur, et mox consecrando ad terram prostrato, Metropolitanus sedens cum mitra incipiebat, schola prosequente, Antiphonam :

8 Toni.

Confir-ma hoc, De - us, quod o-pe-ratus es in

no-bis, a tem-plo san-cto tu-o, quod est in

Je-ru-sa-lem. **Ps.** Ex-ur-gat De-us, et dis-sipen-tur

i-ni-mi-ci e-jus. E u o u a e.

PSALMUS 67.

EXURGAT Deus, et dissipentur inimici ejus, * et fugiant qui oderunt eum, a facie ejus.

Sicut deficit fumus, deficiant : * sicut fluit cera a facie ignis, sic pereant peccatores a facie Dei.

Et justi epulentur, et exultent in conspectu Dei : * et delectentur in lætitia.

Cantate Deo, psalmum dicite nomini ejus : * iter facite ei, qui ascendit super occasum : Dominus nomen illi.

Exultate in conspectu ejus : * turbabuntur a facie ejus, patris orphanorum, et iudicis viduarum.

Deus in loco sancto suo : * Deus, qui inhabitare facit unius moris in domo.

Qui educit victos in fortitudine : * similiter eos, qui exasperant, qui habitant in sepulchris.

Deus cum egredereris in conspectu populi tui, * cum pertransires in deserto :

Terra mota est, etenim cœli distillaverunt a facie Dei Sinai, * a facie Dei Israel.

Pluviam voluntariam segregabis Deus hereditati tuæ : * et infirmata est, tu vero perfecisti eam.

Animalia tua habitabunt in ea : * parasti in dulcedine tua pauperi, Deus.

Dominus dabit verbum evangelizantibus, * virtute multa.

Rex virtutum dilecti dilecti : * et speciei domus dividere spolia.

Si dormiat inter medios cleros, pennæ columbæ deargentatæ, * et posteriora dorsi ejus in pallore auri.

Dum discernit cœlestis reges super eam, nive dealbantur in Selmon : * mons Dei, mons pinguis.

Mons coagulatus, mons pinguis : * ut quid suspicamini montes coagulatos?

Mons, in quo beneplacitum est Deo habitare in eo : * etenim Dominus habitabit in finem.

Carrus Dei decem millibus multiplex, millia lætantium : * Dominus in eis in Sina in sancto.

Ascendisti in altum, cepisti captivitatem : * accepisti dona in hominibus.

Etenim non credentes, * inhabitare Dominum Deum.

Benedictus Dominus die quotidie : * prosperum iter faciet nobis Deus salutarium nostrorum.

Deus noster, Deus salvos faciendi : * et Domini Domini exitus mortis.

Verumtamen Deus confringet capita inimicorum suorum : * verticem capilli perambulantium in delictis suis.

Dixit Dominus : Ex Basan convertam, * convertam in profundum maris.

Ut intingat pes tuus in sanguine : * lingua canum tuorum ex inimicis, ab ipso.

Viderunt ingressus tuos Deus, * ingressus Dei mei : Regis mei, qui est in sancto.

Prævenérunt principes conjuncti psallentibus, * in medio juvenularum tympanistriarum.

In ecclesiis benedicite Deo Domino, * de fontibus Israel.

Ibi Benjamin adolescentulus, * in mentis excessu.

Principes Juda, duces eorum : * principes Zabulon, principes Nephthali.

Manda Deus virtuti tuæ : * confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

A templo tuo in Jerusalem, * tibi offerent reges mûnera.

Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in vaccis populorum : * ut excludant eos, qui probati sunt argento.

Dissipa gentes, quæ bella volunt : vénient legáti ex Ægypto : * Æthiopia prævéniat manus ejus Deo.

Regna terræ, cantáte Deo, * psállite Dómino :

Psállite Deo, qui ascéndit super cælum cœli, * ad Oriéntem.

Ecce dabit voci suæ vocem virtútis, date glóriam Deo super Israel, * magnificéntia ejus, et virtus ejus in núbibus.

Mirábilis Deus in sanctis suis, Deus Israel ipse dabit virtútem, et fortitúdinem plebi suæ, * benedictus Deus.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Deinde repetebatur Antiphona. Qua dicta, Metropolitanus, deposita mitra, surgebat, et stans versus ad consecrandum prostratum dicebat :

Y. Salvum fac servum tuum.

R. Deus meus, sperántem in te.

Y. Esto ei, Dómine, turris fortitúdinis.

R. A fácie inimici.

Y. Nihil proficiat inimicus in eo.

R. Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.

Y. Dómine, exáudi oratióem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

Y. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

OMNIPOTENS sempitérne Deus, miserére huic fámulo tuo. **N**. et dirige eum secúndum tuam cleméntiam in viam salutis æternæ, ut, te donánte, tibi plácita cúpiat, et tota virtúte perficiat.

ACTIONES nostras, quæsumus Dómine, aspirándo præveni, et adjuvándo proséquere, ut cuncta nostra oratio et operatio a te semper incípiat, et per te cœpta finiátur. Per Christum Dóminum nostrum. **R**. Amen.

Deinde Metropolitanus, detecto capite, crucem ante se habens, benedicebat populo, dicens :
Sit nomen Dómini, etc.

Qua data, singuli ad propria revertebantur.

Die Dominica, qua consecratio fieri debebat, parabantur Ecclesia, et Capellæ, credentia, paramenta, et omnia alia supra in principio consecrationis Electi posita. Deinde veniebant Metropolitanus, Electus, et Episcopi assistentes ad Ecclesiam, et in Capellis suis se induebant, ut supra.

Quibus paratis, et Metropolitanus in faldistorio ante altare sedente, adducebatur Electus medius inter assistentes Episcopos, et, facta reverentia Metropolitanus, senior assistentium Episcoporum stans, deposita mitra, dicebat :

REVERENDISSIME Pater, póstulat sancta mater Ecclésiæ Cathólica, ut hunc præsentem Presbyterum ad onus Episcopátus sublevétis.

Metropolitanus dicebat :

Scitis illum esse dignum?

Respondebat Episcopus :

Quantum humana fragilitas nosse sinit, et scimus, et crédimus illum dignum esse.

Metropolitanus respondebat : Deo grátias.

Tunc omnibus sedentibus, ut supra dictum est, Metropolitanus intelligibili voce, et assistentes Episcopi submissa voce faciebant examinationem suprascriptam, videlicet Antiqua sanctorum, etc. et omnia alia suo ordine, prout supra in prima Parte. 87. sunt ordinata, usque ad finem examinis. Quo completo, et manu Metropolitanus per Electum osculata, idem Electus ante Metropolitanum genuflexus ante se habens schedulam scriptam jurabat, et præstabat fidelitatis debitæ solitum juramentum Metropolitanus in hunc modum :

Ego **N**. Ecclésiæ **N**. vocátus Episcopus, promittō in conspéctu omnipoténtis Dei, atque totius Ecclésiæ,

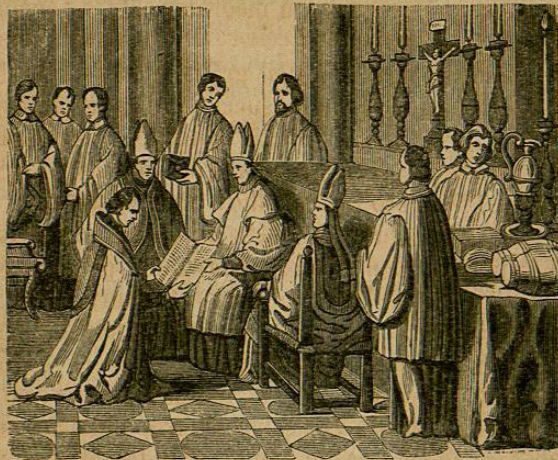
quod ab hac hora in ántea fidéls et obédiens ero perpétuo more prædecessórum meórum beáto **N.** sanctæque Ecclésiæ **N. nominando Ecclesiam Metropolitanam**, et vobis Dómino meo **N.** Dei grátia ejúsdem Ecclésiæ Archiepiscopo, vestrisque successóribus canónice intrántibus, prout est a sanctis Pátribus institútum, et Ecclesiástica, ac Romanórum Pontificum comméndat auctóritas. Non ero in consilio, aut consénsu, vel in facto, ut vitam perdátis, aut membrum, aut capiámini mala captióne. Consílium, quod mihi per vos, aut per litteras, vel per núntium creditúri estis, ad damnum vestrum, me sciénte, nulli pandam. Vocátus ad Synodum véniam, nisi præpeditus fúero canónica præpeditióne. Vos quoque, et núntios vestros, ac Ecclésiæ **N. nominando Ecclesiam Metropolitanam**, quos certos esse cognóvero, in eúndo, stando, et redeúndo, honorífice tractábo, et in suis necessitatibus adjuvábo; possessiones vero ad mensam mei Episcopátus pertinentes non vendam, neque donábo, neque de novo infeudábo, vel áliquo modo contra jus, vel consuetúdinem Ecclésiæ meæ alienábo; vobis vel vestris successóribus inconsúltis.

Deinde librum Evangeliorum, quem Metropolitanus coram eo apertum super genibus tenebat, Electus ambabus manibus supra scripturam tangebatur, dicens : Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélica.

Quo facto, sigillum suum litteræ juramenti hujusmodi pro majori illius robore appendebatur, seu appendi faciebat, et eam Metropolitanano tradebat.

Tunc, deposita mitra, surgebat Metropolitanus, et faciebat Confessionem, et procedebatur in omnibus, et per omnia, prout supra in prima Parte 91., ordinatum est, usque Ad multos annos, inclusive.

Quo per Consecratum dicto, Metropolitanus tradebat Consecrato edictum scriptum hujusmodi tenoris :

DILECTO nobis fratri, et Coepiscopo **N.** salutem in Dómino sempitérnam. Quóniam, ut crédimus, divino te nutu vocánte, Capitulum **N.** Ecclésiæ unanimiter elegerunt rectórem, et ad nos usque perducétes petierunt Episcopum consecrári. Et ideo auxiliánte Dómino, testimónium illis reddéntibus de consciéntia tua, ob utilitátem ipsius Ecclésiæ, per manus nostræ impositionem te Episcopum consecrávimus. Amodo, frater charíssime, scias te máximum pondus suscepisse labóris, quod est sarcína regíminis animárum, et eómodis servíre multórum, omniúmque fieri mínimum, atque ministrum, et pro crédito tibi talénto in die exáminis, et judicii ratióne redditúrum. Nam si Salvátor noster dicit : Non veni ministrári, sed ministráre; et ánimam suam pósuit pro óvibus suis : quanto magis nos inútiles servi summi patrisfamilias debémus máximo cum sudóre incúmbere, oves Dominicas a summo nobis Pastóre consignátas ad ovile Dominicum, suffragánte

divina grátia, absque morbo, vel mácula perdúcere? Exhortámur ergo dilectiónem tuam, ut fidem, quam in exórdio tuæ consecratiónis breviter, lucidéque digéssimus, illibátam, et inviolabiliter custódias; quia fides ómnium virtútum fundaméntum est. Scimus quod ab infántia sacris es litteris eruditus, et canónicis institútis edóctus; áttamen breviter ad te nobis dirigendus est sermo. Ordinatiónes ergo cum féceris, secúndum Cánones, atque Apostólicam Ecclésiam, aptis tempóribus fac, id est, mensis primi, quarti, séptimi, et décimi. Vide, ut manus cito némini impónas, neque commúnices peccátis aliénis; bigamos, vel curiales, aut servum cuiúslibet ad sacrum Ordinem nequáquam promóveas, nec neóphytum, ne secúndum Apóstoli senténtiam in supérbiam elátus, in iudicium incidat diaboli: sed eos in sacrosáncta Ecclésia ordináre stude, qui ætátem hábeant maturitátis, et apud Deum, et hómines fidéliter vixerint, et deinceps vívere stúdeant. Et hoc cavéndum est tibi, et quasi venénum pestíferum rejiciéndum, ne avaritia surripiat cor tuum; ut per quódlibet munus accéptum manus impositionem alicui tribuas, et in simoniacam hæresim, quam Salvátor noster omnimode detestátur, in præceps ruas. Meménto quia gratis accepisti, gratis et da; secúndum enim Vatis elóquium, Qui próicit avaritiam, et éxcutit manus suas ab omni múnere, iste in excélsis habitábit, muniménta saxórum sublimitas ejus, panis ei datus est, aquæ ejus fidéles sunt, Regem in decóre vidébunt óculi ejus. Temetipsum mitem, castúmque custódias. In habitáculum tuum aut raro aut numquam mulieri sit ingrèssus. Omnes puéllas, et vírgines Christi aut æquanímiter ignóra, aut æquanímiter dilige, nec de præterita castitáte confidas, quia neque Samsóne fórtior, nec David sánctior, nec Salomóne póteris esse sapiéntior. Quando autem ob animárum lucrum visitatiónis causa in Collégium, vel infra septa ingrèssus fúeris ancillárum Dei, non solus

intróeas, sed tales tecum ádhibe sócios, de quorum contubérnio non diffaméris: quia opórtet Episcopum irreprehensibilem esse, et testimónium habére bonum ad omnes; ut ne quis ex eo scándalum sumat; scandalizánti enim unum de pusillis scimus quanta animadvérsio a Dómino comparétur. Prædicatióni insta; verbum Dei plebi tibi commissæ affluénter, et melliflue, ac distincte, in quantum rore cœlésti perfúsus fúeris, prædicáre non désinas. Scriptúras divinas sæpius lege; immo (si potest fieri) léctio sancta in mánibus tuis maximéque in pectore tuo semper inhæreat, ipsam vero lectiõem orátio interrúmpat; adínstar namque spéculi ánima tua in ipsam sédulo respiciat; ut vel quæ incorrécta sunt córrigat, vel quæ pulchra sunt, ámplius exórnet. Disce quod sapiénter dóceas, ampletens eum qui secúndum doctrinam est, fidélem sermónem, ut possis exhortári in doctrina sana, et eos qui contradicunt, argúere. Pérmane in his, quæ didicisti, et crédita sunt tibi elóquia divinæ dispensatiónis. Parátus semper esto ad satisfactiõem. Nec confundant ópera tua sermónem tuum, ne, cum in Ecclésia tua lóqueris, táctus quilibet respóndeat: Cur ergo ipse non facis, quod jubes? Recognóscce magíster, qui túrgidum ventrem ferre videris, quómodo mihi de jejúniis prædicas? Furta, atque perjúria possunt étiam detestári latrónes, et avaritiam cúpidi. Vita igitur tua irreprehensibilis fiat: in ipsa filii tui régulam sumant; ex ipsa quidquid in eis minus corréctum fúerit córrigant; ex ipsa vídeant, quod diligant; cernant, quod imitari festinent; ut ad exéplum tuum omnes fidéli stúdio vívere compellántur. Sit erga subjéctos tuos sollicitúdo laudábilis. Exhibeátur cum mansuetúdine disciplina, cum discretiõem corréctio. Iram benignitas mítiget, benignitátem zelus exácuat; ita et álterum ex áltero condíatur, ut nec immoderáta últio ultra quam opórtet, affligat, neque íterum frangat rectórem remíssio

quod ab hac hora in ántea fidélis et obédiens ero perpétuo more prædecessórum meórum beáto **N.** sanctæque Ecclésiæ **N. nominando Ecclesiam Metropolitanam**, et vobis Dómino meo **N.** Dei grátia ejúsdem Ecclésiæ Archiepiscopo, vestrisque successóribus canónice intrántibus, prout est a sanctis Pátribus institútum, et Ecclesiástica, ac Romanórum Pontificum comméndat auctóritas. Non ero in consilio, aut consénsu, vel in facto, ut vitam perdátis, aut membrum, aut capiámini mala captióne. Consílium, quod mihi per vos, aut per litteras, vel per núntium creditúri estis, ad damnum vestrum, me sciénte, nulli pandam. Vocátus ad Synodum véniam, nisi præpeditus fúero canónica præpeditióne. Vos quoque, et núntios vestros, ac Ecclésiæ **N. nominando Ecclesiam Metropolitanam**, quos certos esse cognóvero, in eúndo, stando, et redeúndo, honorífice tractábo, et in suis necessitátibus adjuvábo; possessiones vero ad mensam mei Episcopátus pertinentes non vendam, neque donábo, neque de novo infeudábo, vel áliquo modo contra jus, vel consuetúdinem Ecclésiæ meæ alienábo; vobis vel vestris successóribus inconsúltis.

Deinde librum Evangeliorum, quem Metropolitanus coram eo apertum super genibus tenebat, Electus ambabus manibus supra scripturam tangebatur, dicens: Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia.

Quo facto, sigillum suum litteræ juramenti hujusmodi pro majori illius robore appendebatur, seu appendi faciebat, et eam Metropolitanato tradebat.

Tunc, deposita mitra, surgebat Metropolitanus, et faciebat Confessionem, et procedebatur in omnibus, et per omnia, prout supra in prima Parte 91., ordinatum est, usque Ad multos annos, inclusive.

Quo per Consecratum dicto, Metropolitanus tradebat Consecrato edictum scriptum hujusmodi tenoris:

DILECTO nobis fratri, et Coepiscopo **N.** salutem in Dómino sempitérnam. Quóniam, ut crédimus, divino te nutu vocánte, Capitulum **N.** Ecclésiæ unanimiter elegérunt rectórem, et ad nos usque perducéntes petierunt Episcopum consecrári. Et ideo auxiliánte Dómino, testimónium illis reddéntibus de consciéntia tua, ob utilitátem ipsíus Ecclésiæ, per manus nostræ impositionem te Episcopum consecrávimus. Amodo, frater charíssime, scias te máximum pondus suscepisse labóris, quod est sárceina regíminis animárum, et cómmodis servíre multórum, omniúmque fieri mínimum, atque mínistrum, et pro crédito tibi talénto in die exáminis, et judicii ratiónem redditúrum. Nam si Salvátor noster dicit: Non veni ministrári, sed ministráre; et ánimam suam pósuit pro óvibus suis: quanto magis nos inútiles servi summi patrisfamilias debémus máxime cum sudóre incúmbere, oves Dominicás a summo nobis Pastóre consignátas ad ovile Dominicum, suffragánte

disciplinæ. Itaque boni te dulcem, pravi ásperum sentiant correptorem; in qua videlicet correptione hunc esse ordinem noveris observandum, ut personas diligas, et vitia persequaris, ne, si aliter agere fortasse volueris, transeat in crudelitatem correctio, et perdas per irremissam iram, quos emendare per discretionem debueras. Sic enim vulnera convenit te abscondere, ut non facias ulcerari, quod sanum esse videtur; neque si plus, quam res exegerit, ferrum incisionis impresseris, noceas, cui prodesse festinas. Nec dicimus, ut in te delinquentibus non te ostendas ultorem, et vitia nutrir permittas; sed hortamur, ut in iudicio semper misericordia misceatur, ut possis cum Propheta fiducialiter dicere: Misericordiam et iudicium cantabo tibi, Domine. Sit in te pastoris pietas, amabilisque dulcedo, et secundum canonicas regulas severa districtio, videlicet, ut innocenter viventes leniter foveas, et inquietos, perfidosque feriendo a pravitate compescas. Nullius faciem in iudicio aspicias, ut nec divitem potentia sua apud te extollere possit, nec pauperem propter paupertatem humilitatemque ipsius, exasperatio tua de re quam suggerat, humiliorem reddat. Substantiam Ecclesiae, quam ad dispensandum suscipis, fideliter, ac discrete erogare ne dissimules. Scias te alienum esse dispensatorem, ut in te dominicum impleatur eloquium, dicens: Fidelis servus et prudens, quem constituit Dominus super familiam suam, ut det illis escam in tempore. Hospitalitatem sectare. Misericordem, prout vires suppetunt, pauperibus te exhibe; quia qui obturat aurem ad clamorem eorum, ut non exaudiat, ipse clamabit, et non exaudietur. Viduae, orphani, pupillique te benignissimum pastorem, ac tutorem se habere gaudeant. Oppressis defensio tua subveniat. Illis autem, qui opprimunt, vigor tuus efficaciter contradicat. Et ita cuncta, Deo adjuvante, praemunias, ut lupus saeviens, sequacésve illius adhuc in carne vitam agentes, huc

illucque debacchantes, et animas innocentium laniare cupientes, in ovile dominicum ingrediendi, ad perdendas animas locum non habeant. Nullus te favor extollat, nulla adversitas atterat, id est, ut nec in prosperis cor tuum elevetur, neque in adversis in aliquo deiciatur; sed omnia, et in omnibus caute et cum discretionem agere te volumus, ut absque reprehensione ab omnibus vivere comprobéris. Sancta Trinitas fraternitatem tuam sua protectione incolumem custodiat, ut dum tali moderamine in Deo nostro onus, quod suscepisti, peregeris, in die aeternae retributionis, eo dicente, audire merearis: Euge serve bone et fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium Domini tui. Quod ipse tibi praestare dignetur, qui cum Patre, et Spiritu sancto vivit et regnat Deus in saecula saeculorum. Amen.

Quo tradito, ibunt omnes, quilibet ad locum suum ad se exuendum.

DE BARBA TONDENDA.

QUANDO primo Clericis barbæ tondentur, dici debet, Pontifice sedente cum mitra, Antiphona. Sicut ros Hermon, qui descendit in montem Sion, sic descendat super te Dei benedictio.

PSALMUS 132.

ECCE quam bonum, et quam jucundum: * habitare fratres in unum!

Sicut unguentum in capite: * quod descendit in barbam, barbam Aaron.

Quod descendit in oram vestimenti ejus: * sicut ros Hermon, qui descendit in montem Sion.

Quóniam illic mandávit Dóminus benedictiónem : * et vitam usque in sæculum.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Quo expleto, repetitur tota Antiphona.

Sicut ros Hermon, etc.

Qua finita, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans versus ad illum dicit :

OREMUS.

DEUS, cujus providéntia omnis creatúra increméntis adúlta congáudet, preces nostras super hunc fámulum tuum, juvenilis ætátis decóre lætántem, et primis auspiciis attondéndum exáudi, ut in ómnibus protectiónis tuæ munitus auxilio, ævóque largióre provéctus, cœléstem bene ✠ dictionem accipiat, et præsentis vitæ præsiidiis gaudeat et futúre. Per Dóminum nostrum Jesum, etc.

DE OFFICIO PSALMISTATUS.

PSALMISTA, id est Cantor, potest sola jussione Presbyteri Officium suscipere cantandi, dicente sibi Presbytero :

Vide, ut quod ore cantas, corde credas, et quod corde credis, opéribus cómprobés.

Et si Episcopus Clericum ordinans hæc faciat, bene facit.

Si Officium Psalmistatus collatum olim fuerit degradando, post degradationem a prima Tonsura, si velit, Pontifex dicit :

Quia quod ore cantásti, corde non credidísti, nec opére implevistí; ideo cantándi officium in Ecclésia Dei a te amovémus.

PONTIFICALIS RITUS

PRO BAPTISMO PARVULORUM.

PONTIFEX infantem, vel infantes, sive pueros, sacri Baptismatis unda immergere, seu perfundere volens, solitis indumentis in Secretario, vel alibi, ad ejus libitum, pluvialique violacei coloris, et mitra simplici paratus, et baculo Pastoralis accepto, Capellanus, vel aliis Presbyteris, et Clericis, superpelliceis indutis, qui ei assistant ac ministrent, præcedentibus, ad Ecclésiæ portam, extra quam expectant, qui infantes baptizandos detulerunt, procedit; ibique, deposito baculo, sedet cum mitra in faldistorio, ad ejusdem portæ limen, cum strato, et violacea veste præparato. Sicque sedens cum mitra, interrogat infantem, positum super brachium dextrum illius, qui eum defert, illum nomine proprio, eidem imposito, appellando, et dicens : (Si plures fuerint baptizandi, dicat singulariter singulis.)

N. Quid petis ab Ecclésia Dei?

Patrinus respondet : Fidem.

Pontifex : Fides quid tibi præstat?

Patrinus respondet : Vitam ætérnam.

(Etiam singulariter singulis.)

Pontifex : Si igitur vis ad vitam ingredi, serva mandata : Diliges Dóminum Deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota ánima tua, et ex tota mente tua, et próximum tuum sicut te ipsum.

Deinde surgat cum mitra, et ter exsufflet leniter in faciem infantis, et dicat semel : (Singulariter singulis.)

Exi ab eo, immúnde spiritus, et da locum Spiritui sancto paráclito.